

Landsbyen Sølund

Dato for deklaration	1.10.2013
Ejerforhold	Skanderborg Kommune
Geografi	Skanderborg
Ydelser	<p>Landsbyen Sølund består af 14 selvstændige boenheder, der drives efter Servicelovens § 107 og § 108, samt efter lov om almene boliger § 185 med støtte efter Servicelovens § 85. Tilbuddet har eget dagtilbud efter Servicelovens § 104.</p> <p>Udover boenhederne tilbyder Sølund, i samarbejde med Skanderborg Kommune, rådgivning, kurser og uddannelse via VISS (Videnscenter Skanderborg Sølund).</p>
Målgrupper	<p>Sølund er Danmarks største boform for voksne borgere med vidtgående fysiske og psykiske funktionsnedsættelser. Målgruppen er karakteriseret ved, at have multiple diagnoser, komplicerede problemstillinger og/eller adfærdsforstyrrelser i form af voldsom selvskade eller udadreagerende adfærd.</p> <p>Alle beboere har et markant støttebehov. Borgere der kan klare sig uden nattevagt, tilhører eksempelvis ikke målgruppen. Den typiske udviklingsalder svinger fra seks måneder til fire år.</p> <p>Tilbuddet besidder en særlig viden indenfor hele psykiatriområdet, herunder særligt udviklingshæmmede med psykiatriske problemstillinger. Derudover har Sølund bred viden om autismeområdet, døvblinde-området, sanseintegrationsområdet og demensområdet.</p>
Visitationsproces	<p>Borgere fra Skanderborg visiteres via kommunen til Landsbyen Sølund.</p> <p>Visitationen af borgere fra øvrige kommuner foregår via direkte henvendelse fra kommunen omkring en konkret borgersag. Kommunen beder typisk om en vurdering af, hvorvidt borgeren tilhører målgruppen. Sølunds ledelse foretager det faglige skøn med udgangspunkt i tilsendte papirer, samt eventuelt besøg hos borgeren og samtale med pårørende.</p>
Faglig forståelsesramme	<p>Tilbuddet arbejder med udgangspunkt i filosofien Gentle Teaching. Tankegangen er, at mennesker skal støttes frem for tilpasses, og at læring og kontakt skal være blid, venlig og nænsom. Kærlighedsbegrebet er den væsentligste og gennemgående værdi i arbejdet. Missionen er, at skabe det optimale liv for den enkelte beboer.</p> <p>Arbejdet tager desuden udgangspunkt i Daniel Sterns udviklingspsykologi og tankegang omkring potentialer.</p>
Indsatsbeskrivelse	<p>Pædagogisk plan</p> <p>Alle beboere har en individuel pædagogisk plan, der indeholder følgende punkter:</p> <ul style="list-style-type: none">• Livshistorie Personalet har fokus på, at få nedskrevet beboerens livshistorie. Formålet er, at give alle medarbejdere indsigt i beboerens fortid samt forståelse for reaktionsmønstre. Livshistorien bidrager desuden til forståelsen af beboerens kom-

munikation, herunder de nonverbale udtryk.

- **Resume af udredninger**

- **Udviklingsbeskrivelse**

I dette punkt beskrives beboerens udviklingsalder indenfor det kognitive, følelsesmæssige, sproglige, motoriske og kommunikative område. Udover funktionsalder er konkrete mestrede færdigheder beskrevet.

- **Forudsætningsanalyse**

Forudsætningsanalysen giver personalet mulighed for, at tilpasse tilgange, forventninger og indsatser til beboerens funktionsniveau.

- **Sociale relationer**

- **Socialt samvær/samspil**

- **Kommunikationskompetencer**

Indeholder beskrivelser af, hvilke signaler beboeren bruger til at kommunikere følelser, smerter m.m. samt hvilke kommunikationsmidler der anvendes i den daglige kommunikation med beboeren, eksempelvis konkrete, billeder, peccs, boardmarker, mv.

- **Pædagogisk fokus**

Det pædagogiske fokus beskriver kort- og langsigtede mål ("det vil vi") og aktuelle indsatsområder ("det gør vi"). Målene skal altid ligge indenfor beboerens nærmeste udviklingszone.

Personalet opererer med to typer af mål:

- **Funktionsmål**, som omhandler konkrete funktioner beboeren med fordel kan lære, det kan eksempelvis være, at spise med gaffel eller hjælpe med at tage tøj på.
- **Tilstandsmål**, som omhandler beboerens generelle tilstand. Et tilstandsmål kan være, at en beboer skal have en mere stabil psykisk tilstand.

Indsatsen og effekten evalueres løbende på team eller personale møder i løbet af året, samt på pædagogisk-planmøde en gang om året, hvor borgerens sagsbehandler er inviteret.

Planen indeholder desuden konkrete anvisninger til personalet omkring de forskellige daglige situationer som spisning, personlig hygiejne, vækning og lignende. Der er særskilt afsnit til medicin, tværfaglighed, samarbejdspartnere, sikkerhed og risikovurdering.

Ved behov udfører personalet, i samarbejde med konsulent fra VISS, en neuropædagogisk udredning, som tilføjes til den pædagogiske plan.

Relationspædagogik

Relationsarbejdet er fagligt forankret i Gentle Teaching og er fundamentet for hele indsatsen. Tilbuddet ser relationspædagogikken som en forudsætning for alt andet. Tankegangen er, at der kun sker udvikling i relationel kontakt til andre mennesker.

Primær- og sekundærkontaktperson tildes en væsentlig rolle i beboerens liv, og må gerne få en særlig betydning og tæt tilknytning. Tilgangen har rod i tilknytningsteorien om, at alle mennesker har brug for enkelte personer, der betyder noget særligt. Medarbejdere og ledelse har accept af, at en beboer kan foretrække bestemte medarbejdere og tildeler gerne kontaktpersoner efter disse præferencer.

De tætte relationer kan resultere i stort savn ved personalestop eller ferier. Sølund arbejder på at anerkende savnet, og har flere tiltag der imødekommer problemstillingen. Ved personalestop udarbejdes en "farvelbog", som kan indeholde billeder af de oplevelser, beboer og personale har haft sammen. Efterfølgende tager personalet bogen frem med beboeren, snakker om minderne og sætter ord på beboerens

følelser. Samme redskab benyttes ved dødsfald blandt bofæller eller pårørende. Ved ferier opfordres personalet til, at efterlade en genstand, eksempelvis noget der dufter af dem, som beboeren kan have i ferieperioden.

Struktur

Alle beboere har en grundlæggende struktur, der indeholder forudsigelighed og genkendelighed. Beboerne skal vide, hvad de skal, med hvem og hvor længe. Strukturen skal tilgodese beboernes behov for meningsfyldte aktiviteter, men samtidig individuelle behov for ro, mulighed for tilbagetrækning og en til en kontakt.

Personalet vurderer, hvad den enkeltes dag skal indeholde af aktiviteter, og hvad der skal ligge i henholdsvis dag- og døgntilbuddet. Vurderingen sker med udgangspunkt i beboerens funktionsniveau, samt beboerens præferencer

Ved indflytninger viderefører personalet den igangværende indsats og struktur, i den udstrækning den er velfungerende. Formålet er, at skabe mindst mulig forstyrrelse udover selve flytningen.

Kommunikation

Circa 80 % af Sølund's beboere har intet verbalt sprog, de resterende har sprog på førskoleniveau. Kommunikation er derfor altid et stort indsatsområde allerede før indflytning. Kommunikationsstrategierne tilpasses individuelt, og kan eksempelvis være konkrete, billedkommunikation (Boardmarker, Pecs) eller Tegn Til Tale. Derudover forsøger personalet, at inddrage ny teknologi fra IKT området.

Sanseintegration

Mange beboere har sanseintegrationsproblemer, personalet tænker derfor sansestimulation ind i hverdagen, f.eks. ved hjælp af simple redskaber som bolde, staniol, papir, børstemassage og lignende. Derudover er der fokus på, at komme ud i naturen på daglige gå- eller rideture.

Tilbuddet råder over et stort Snoezelhus med mange forskellige rum. Huset er elektronisk og kan justeres med hensyn til lyd og lys, hvilket kan være med til at regulere i beboernes arousalniveau. Beboerne har eget Snoezel adgangskort, der indeholder informationer om, hvad beboeren lavede sidst, og om der var særlige succeser eller aktiviteter, der udløste frygt eller glæde

For at bevare fagligheden i tilbuddet, skal personalet have et såkaldt Snoezelkørekort, for at benytte huset, så personalet ved hvad de gør med beboerne.

Fysisk træning

De fleste beboere har vanskeligt ved at holde sig i gang, opretholde muskelmasse, balance m.m. En del af den samlede indsats er derfor ofte fysisk træning. Det sundhedsfaglige personale vejleder det pædagogiske personale i relevante øvelser, og laver individuelle planer for beboerne. Ridning samt træning i varmtvandsbassin styrker muskelmasse og balance. Derudover har disse aktiviteter stor sanssemæssig effekt. Formålet er, at forebygge sygdom, kompensere og opøve fysisk formåen.

Sølund har egen svømmehal med varmtvandsbassin og spabad.

Psykisatri

Forståelsen af diagnoser indenfor det psykiatriske område er en indsats i sig selv. Personalere skal kunne håndtere mennesker der svinger meget, og har derfor tæt samarbejde med tilbuddets egen psykiater. Der afholdes ved behov minikonferencer omkring beboerne, hvor både medicinske og pædagogiske tiltag diskuteres og

iværksættes.

Nænsom indflytning

Sølund har en nedskrevet procedure kaldet "nænsom flytning", som indeholder en flytteplan samt faglige begrundelser. Planen er baseret på hele personalegruppens erfaringer med indflytninger. Tanken bag "nænsom flytning" er, at sikre den enkelte borger får sagt farvel og goddag på en god måde.

En del af planen er gensidige besøg. Den nye beboer opfordres til, at medbringe en betydningsfuld genstand ved besøg på Sølund, denne genstand placeres i lejligheden. Formålet er dels, at beboeren får en forståelse af, at de skal bo her, og dels at der er noget genkendeligt ved indflytningen.

Personalet laver, i samarbejde med pårørende og relevante fagprofessionelle, en individuel indflytningsplan, som indeholder aftaler om, hvem der gør hvad i forbindelse med indflytningen.

Metoder

Gentle Teaching er den overordnede filosofi, der arbejdes ud fra og andre metoder skal passe ind i det humanistiske menneskesyn der ligger bag Gentle Teaching filosofien, for at kunne anvendes. Sølund bruger både kendte metoder og metoder man selv har udviklet, herunder særligt følgende:

Anvisninger

Personalet har metodisk fokus på altid at anvise, i stedet for at afvise. Denne tilgang ligger, sammen med den anerkendende tilgang, implicit i den overordnede filosofi Gentle Teaching.

Personalet respekterer altid beboernes afvisninger, og bruger aldrig tvang, men har fokus på at komme igen, og undersøge hvorfor beboeren afviser. En afvisning opfattes dermed aldrig som en anvisning. Når personalet har undersøgt afvisningen, kan tilgang og aktiviteter tilpasses, og krav kan modereres.

Skodsborgmodellen

Sølund har udarbejdet en beskrivelse af, hvordan man arbejder med at forstå følelser bag adfærd. Beskrivelsen er inspireret af Skodsborgmodellen, som oprindeligt er udviklet til spædbørn af psykolog Inger Thormann. Modellen indeholder værdierne omsorg, empati, kontinuitet og ansvarlighed.

Som led i dette arbejde anerkender personalet hele følelsesspektret, beboeren skal mærke, at det også er i orden at være vred. Personalet arbejder aktivt med at italesætte følelser og oplevelser, samt spejle adfærd/reaktioner.

Daniel Sterns udviklingsteori integreres i metoden, via et fokus på den følelsesmæssige udviklingsalder og de behov der følger denne, beboeren skal mødes med udgangspunkt i dette.

Kontakt-ø

Kontakt-ø repræsenterer en meget struktureret måde, at have samvær på. Metoden består i, at en beboer får indlagt små "øer af kontakt" i sit dagsskema, et bestemt tidsrum hvor beboeren med sikkerhed har en medarbejder for sig selv. Indholdet er individuelt og delvist underordnet, da det er selve kontakten, der er formålet.

Det overordnede pædagogiske formål er, at sikre en tæt menneskelig kontakt. "Kontakt-øerne" fungerer desuden, som noget personalet kan henvise til, så afvisninger undgås.

Sommerskole

Sommerskolekonceptet er et uddannelsesforløb, hvor en medarbejder og beboer er på sommerskole sammen i en uge. Konceptet udspringer af "Det ka' nytte" pædagogikken. Medarbejderen får fem hele dage, til at fordybe sig i kontakten med en enkelt beboer. Målet er dybdekendskab, styrket relation og anerkendelse via spejling og imitation. Beboerne skal mærke, at de styrer samværet, og at de bliver set og hørt. For medarbejderen handler ugen i høj grad om, at slippe kontrol og flytte grænser i tæt samspil med beboeren.

Musikterapi

Landsbyen har ansat en musikterapeut, som laver individuelle og gruppebaserede forløb. Formålet med den musikterapeutiske indsats er, at imødekomme en musisk tilgang til kommunikation.

Kvalitetssikring

Observationer og informationer opsamles dagligt i det elektroniske journalsystem BB.

Personalet har mulighed for både kollegial og ledelsesmæssig faglig sparring. Mange af boenhederne modtager kontinuerlig supervision, både fra konsulenter i VISS og konsulenter ude fra. Der er mulighed for akut supervision, hvis en medarbejder rammes enten fysisk eller psykisk.

Det sundhedsmæssige aspekt kvalitetssikres via et tæt samarbejde med Sølunds eget sundhedsteam, hvis arbejde integreres i det daglige. Læge samt psykiater deltager i pædagogisk plansmøder når det findes relevant.

Sidste år gennemførte alle ledere et et-årigt lederudviklingsforløb, med det formål at kvalitetssikre de ledelsesmæssige beslutninger, og ensarte handlinger og beslutninger i forhold til kerneopgaven.

Personalet har mulighed for at ønske efteruddannelse og inspirerer ofte VISS til at udbyde kurser om specifikke emner. I hverdagen kan alle ringe til VISS, og efterspørge konsulenthjælp til supervision, udredninger eller lignende. De enkelte boenheder skal ikke betale for dette, da den faglige udvikling og kvalitetssikring er et fælles anliggende for hele organisationen..I 2011 havde Sølund et jobrotationsprojekt, hvor ca. 100 pædagoger gennemførte to diplommoduler indenfor specialpædagogik.

Erfaringsopsamling ift. gennemførte forløb

Sølund har forskellige tværgående aktiviteter, der sikrer erfaringsudveksling på tværs af sager og gennemførte forløb.

Den væsentligste aktivitet er de såkaldte "bobler", som er små faglige grupper, bestående af engagerede medarbejdere med samme specialinteresser. Sammensætningen er tværfaglig og går på tværs af boenhederne. Grupperne mødes fire gange årligt, under ledelse af en VISS konsulent. I boblerne udveksler personalet

erfaringer, og laver oplæg for hinanden.

Ledelsen har fokus på at dele faglig viden, og på at kontakte hinanden ved konkrete problemstillinger. Alle stedfortrædere tilbydes fælles supervision.

Der er mulighed for, at lave rotationsprojekter, hvor personalet kommer rundt i huse med lignende problemstillinger, og samler inspiration.

VISS står i øvrigt for erfaringsopsamling og faglig inspiration på tværs af boenheder.

Implementering og forankring af viden

I forhold til konsulentopgaver ud af huset, arbejder Sølund aktivt med implementering af den viden de leverer, eksempelvis i form af evaluerings- og opfølgningssamtaler. Konsulenterne bruger i høj grad Gentle Teaching filosofien, som udgangspunkt for måden at løse en opgave på, både i forhold til borgere og personalet. Der er fokus på, at anerkende den indsats personalet har ydet.

Vidensbasering af indsatsen

VISS fungerer som det organiserede videnscenter der fordeler, genererer og opsamler ny viden. Konsulenterne benyttes til udredninger, uddannelse, supervision og udarbejdelse af praksisprojekter. Derudover har tilbuddet 14 faglige ledere og en stor personalegruppe, der følger med i udviklingen indenfor deres specialområder.

Sølund arrangerer interne og eksterne kurser, temadage, konferencer og uddannelser. Personalet deltager desuden som oplægsholdere på konferencer arrangeret af andre.

En pædagogisk leder har, i samarbejde med tilbuddets egen psykiater, udarbejdet en intern uddannelse om udviklingshæmmede med psykiatriske problemstillinger. Alt personale, der arbejder med denne målgruppe, kommer igennem uddannelsen. Derudover har flere hele personalegrupper modtaget neuropædagogisk uddannelse fra VISS eller uddannelse i pårørendesamarbejde. Studerende gennemgår et fastlagt undervisningsprogram.

Der arrangeres løbende læringsprojekter omkring Gentle Teaching.

Inddragelse af borgere og pårørende

Beboerne inddrages i den udstrækning, det er muligt. I hverdagen foregår det eksempelvis i form af valgmuligheder ved måltider og via deltagelse i praktiske opgaver. Grundet den lave udviklingsalder, kan de færreste beboere deltage i udarbejdelse af pædagogisk plan og handleplan.

Pårørendesamarbejdet fylder meget, og ses som en indsats i sig selv. Det er Sølunds holdning, at alle pårørende skal ses som medspillere og som eksperter på beboeren. Kontaktpersonerne har den primære og tætte kontakt. Opstår der konflikter i samarbejdet, kan ledelsen i perioder tage over og "afgifte" relationen mellem kontaktperson og pårørende.

Tværfagligt samarbejde

Personalegruppen består af cirka 650 medarbejdere fordelt på følgende faggrupper: Social- og sundhedsassistenter, fysioterapeuter, ergoterapeuter, sygeplejersker, læge, psykiater, pædagoger som den største faggruppe, servicepersonale og

ufaglærte medarbejdere. Hos VISS består faggruppen desuden af en psykolog, antropolog og cand.scient.pol. Derudover har tilbuddet tilknyttet en lokal præst 10 timer om ugen.

Der arbejdes med en integreret socialpædagogisk og sundhedsfaglig tilgang/forståelse. Det tværfaglige samarbejde bygger på daglig dialog mellem det pædagogiske og sundhedsfaglige personale. Der er altid en sygeplejerske på arbejde, som døgnpersonalet kan tilkalde. Ligesom tilbuddet indeholder vederlagsfri fysioterapi samt servicelovs fysioterapeutisk træning og rideterapi. Læge og psykiater har faste daglige telefontider. De deltager i Pædagogisk plan møder samt minikonferencer.

Sundhedsteamet afholder små konferencer omkring beboerne, således der kan gives samlede vurderinger og udmeldinger omkring medicin, træning og lignende.

Tværasektorielt samarbejde

Sølund samarbejder med sagsbehandlere i de kommuner, der har borgere anbragt.

Ved sygehusindlæggelser samarbejder personalet tæt med sygehuset, og er sammen med beboeren under hele forløbet.

Flere boenheder henter konsulentbistand ude fra, eksempelvis benyttes Aalborgskolen som konsulenter på døvblindeområdet.

Dokumentation af indsatsen

Indsatsen dokumenteres dagligt i BB journalen, hvor alle personaler skriver observationer og vigtige informationer omkring den enkelte beboer. Derudover ligger den største dokumentation af indsats i de pædagogiske planer.

Der foretages ingen systematisk effektmåling, men der følges op på de mål og delmål, der er sat i handleplanerne.

VISS laver deciderede vidensopsamlingsprojekter, hvor eksempelvis effekten af "nænsom indflytning" samt uddannelseseffekt evalueres.